

forum for
natur og
friluftsliv
TROMS

Lyngen kommune
Strandveien 24
9060 Lyngseidet

21.09.2017

Høringsuttalelse til kommuneplanens arealdel for Lyngen 2017 – 2029

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Troms er kjent med at Lyngen kommune har kommuneplanens arealdel 2017 – 2029 til offentlig høring. Vi har vært i kontakt med en rekke frivillige natur- og friluftsansjoner og ønsker å komme med innspill.

Lyngen kommune har et spektakulært og storslagent landskap med stor internasjonal anerkjennelse. Forrevne tinder, breer og botner, gammel furuskog, rolig åslandskap, daler, elver og lang strandsoner er noe av det Lyngen kan by på. Naturen er variert og friluftsmulighetene mange. FNF Troms anbefaler Lyngen kommune å satse på nettopp disse kvalitetene til det beste for bolyst, reiselivsnæring, stedsutvikling og gode opplevelser i tiden framover. For å kunne oppnå dette er det viktig at verdifull natur, friluftsområder og landskap ivaretas gjennom kommuneplanens arealdel. FNF Troms synes Lyngen i hovedsak har et godt fokus på dette i planen, men ønsker å komme med noen kommentarer på utvalgte temaområder.

FNF Troms ga innspill til forrige revisjon av arealplanen for fire år siden. Flere av momentene er fremdeles relevante for denne planen. Vi viser også til en egen uttalelse fra Naturvernforbundet i Troms til årets revisjon.

Natur og landskap

FNF Troms er fornøyd med at landskaps- og naturkvaliteter har fått god plass i beskrivelsen og bestemmelsene. Det var særlig ved forrige revisjon at dette kom sterkt inn. Vi merker oss at forrige planbeskrivelse hadde noe mer vekt på dette, og det ble blant annet presisert at «*uberørthet er en knapphetsressurs som vil få økende verdi i tiden framover*». Vi stiller oss helt bak dette og mener fokuset bør videreføres i denne planen.

Lyngen har store verneområder og urørte områder som det er nødvendig å ivareta og forvalte med omhu. FNF Troms synes det er positivt at disse løftes fram og benyttes aktivt i stedsutviklingen i kommunen. De store vernede områdene gjør at presset øker på de resterende områdene langs kysten. FNF Troms støtter at nye utbygginger i hovedsak gjennomføres i tilknytning til eksisterende bebyggelse for å ivareta både jordvern, naturmangfold og nærfriluftsområder. Det er også positivt at det utarbeides stedsutviklingsprosjekter for Furufleten og Straumen, tilsvarende som for Lyngseidet.

FNF Troms, Holtvegen 66, Pb. 2284, 9269 Tromsø
Tlf: 4141 7339 E-post: troms@fnf-nett.no Internett: www.fnf-nett.no/troms

FNF Troms er et samarbeidsforum for 13 natur- og friluftsansjoner i Troms som tilsammen representerer rundt 15000 medlemmer. Medlemsorganisasjoner: Troms Turlag, Harstad Turlag, Norges Turmarsjforbund Troms, Naturvernforbundet i Troms, 4H Troms, KFUK-KFUM-speiderne Troms, Troms Fylkeskystlag, Troms Orienteringskrets, Norges Jeger- og Fiskerforbund Troms, Nord-Troms Krets av Norges Speiderforbund, Framtiden i våre hender Tromsø, Nord-Norsk Botanisk forening, Tromsø Casting og Fluefiskeforening.

I forrige planbeskrivelse ble landskapsanalysen som tidligere er gjennomført i Lyngen kommune, trukket fram og viet oppmerksomhet. Analysen delte landskapet opp i ulike områder og ga dem ulik verdi, noe som igjen fikk føringer for arealbruken. FNF spør hvor dette er blitt av i denne revisjonsutgaven. Det er avgjørende å dra nytte av eksisterende kunnskap.

Friluftsområder og kartlegging

FNF Troms er svært fornøyd med at Ishavskysten friluftsråd og Lyngen kommune har gjennomført en omfattende friluftskartlegging og verdivurdering som nå ligger tilgjengelig på naturbase. Verdikartleggingen nevnes i KU`en, men vi skulle gjerne sett at den framheves i selve planbeskrivelsen som en viktig del av kunnskaps- og beslutningsgrunnlaget.

I KU`en står det at «*Viktige områder for friluftsliv er vist på plankartet som hensynssoner. Vurderingene støtter seg til kartlegging av friluftslivsområder utført i regi av ishavskystens friluftsråd, innspill fra lokalbefolkningen, lokal kunnskap og FYSAK-tiltak.*» FNF synes dette er positivt og vi mener alle viktige (B) og svært viktige friluftsområder (A) burde ha en hensynssone.

I planen er det 20 hensynssoner for friluftsliv på land, samt 13 hensynssoner for friluftsområder i sjø/strandsoner. Dette er positivt, samt at konkrete beskrivelser er med. FNF ønsker å foreslå at Sør-Lenangsbotn burde inngå i hensynssone friluftsliv, hvor områdene som inkluderer tilgangen til Aspevatnet og Blåvatnet tas med. Dette er et yndet friluftsområde med tilrettelagt parkering og toalettfasiliteter. Kvalvikdalen har også en stor verdi som friluft- og kulturlandskap og burde inngå i denne hensynssonekategorien.

Pollfjellet er endret fra LNFR-område til turdrag, en kategori under grønnstruktur. FNF Troms synes det er positivt at det relativt nye formålet grønnstruktur benyttes. Dette har enda sterkere bestemmelser og er særlig viktig i nærturområdene. FNF stiller spørsmål om ikke flere nærturområder rundt de største tettstedene burde ha dette formålet. Dette gjelder særlig for Lyngseidet, blant annet med områdene oppover mot Skihytta og Rørneshytta.

Friluftsområder med A eller B verdi i planen som søkes utbygd

FNF Troms har noen kommentarer til noen av de viktige og svært viktige friluftsområdene som søkes omregulert / utbygd i denne revisjonen. Vi tar forbehold om at vi muligens ikke har fanget opp alt av interesser.

BFT41 og 42 (Båtnes) Fritids og turistformål – viktig friluftsområde

FNF stiller særlig spørsmål om BFT41 er nødvendig da dette privatiserer deler av strandsonen. Det henvises til at det ikke er kjent bruk i områder, men FNF mener også at sumvirkningene hva gjelder stadig utbygging i strandsonen bør veie tungt. Dette er også rett ved en fotballbane, hvor en korridor mellom tilrettelagt idrettsanlegg og naturlig fjære kan ha et stort potensial for bred aktivitet.

BFT47 og 48 (Svendsby) – svært viktig friluftsområde

Forslaget er å benytte området til turismenæring, blant annet med å opprette en skuterløype/næringsløype. Denne saken er også på egen høring. Løypen er foreslått i et friluftsområde som er kartlagt som svært viktig. Selv om det går en skuterløype der i dag er området benyttet til en rekke tradisjonelle friluftaktiviteter i stort omfang. En ytterligere fragmentering av området med innføring av ny løype vil svekke mulighetene for de som ønsker et lavterskel friluftsliv uten ekstra støy. Det er ikke mange områder i Lyngen som det innenfor Svendsby, hvor du har et forholdsvis stort, rolig og åpent landskap i de bratte omgivelsene.

FNF Troms minner om at det i loven står at hensynet til friluftslivet skal stå i en særstilling. I lovproposisjon, side 28, står det blant annet: «*Det er særlig friluftslivet som risikerer å bli skadelidende ved etablering av snøscooterløyper, ikke minst som følge av eventuell ulovlig kjøring med utspring i løypene. Hensynet til friluftslivet står derfor i en særstilling.*» I Stortings prop 35L oppfordres kommunene å ta et spesielt hensyn til friluftslivet og at snøscooterløypene ikke bør legges i spesielt viktige eller viktige friluftslivsområder jfr. kartleggingen. Det understrekes også at kommunene bør holde store, sammenhengende vinterfriluftsområder frie for snøskuterløyper.

FNF Troms anbefaler at det ikke gis løyve til ny skuterløype i det området. Det burde være mulig å finne løsninger basert på det allerede eksisterende løypenettet.

BFT49 (Heimtun) Fritids- og turistformål – viktig friluftsområde

Det er positivt at det opprettes en offentlig parkeringsplass i tilknytning til anlegget.

BFT44 og 45 (Rundnes) Fritids- og turistformål – svært viktig friluftsområde

De foreslåtte arealformålene ligger innenfor det svært viktige friluftsområde Eidstranda-Sørlenangsbøtn. Så lenge innfallsportene sikres og landskapsverdiene hensynstas, virker det akseptabelt. Det er positivt at det etableres offentlig parkeringsplass. Dette gjelder også i stor grad B24 til boligformål.

Folkehelse

FNF Troms merker seg at temaene som tiltakenes konsekvenser for folkehelse vurderes ut i fra, er noe mer spesifisert enn sist. Nå inngår blant annet tilgang til grøntområder og stimulering til fysisk aktivitet. Dette er veldig bra. Vi minner også om at folkehelsearbeidet også er sektorovergrepene og må gå som en rød tråd gjennom alle planer og temaer.

FNF Troms anbefaler å bevare og tilrettelegge møteplasser i friluft i både gamle og nye boligområder. Dette er et effektivt og nyttig virkemiddel for å kombinere fysisk aktivitet, naturopplevelser og sosiale nettverk. FNF Troms vil understreke viktigheten av å ivareta grøntområder i nærhet til barnehager og skoler slik at disse kan benyttes aktivt til turer, lek og uteaktivitet i undervisningssammenheng. Disse områdene burde båndlegges gjennom arealdelen.

FNF Troms minner om at friluftsliv er livskvalitet, opplevelser, mestring og rekreasjon. Friluftsliv er kultur, identitet og bolyst. Friluftsliv er lavterskel, sosialt utjevne, inkluderende og helsefremmende. Tilrettelegging og satsing på et aktivt friluftsliv er en billig og effektiv investering for folkehelse. FNF Troms anbefaler friluftsliv som et prioritert satsingsfelt for Lyngen, samt at vi minner om de store ressurser som ligger i kommunens frivillige organisasjoner og i Ishavskysten friluftsråd. Vi oppfordrer til en videre aktiv satsing på og samhandling med disse.

Strandsone

FNF Troms vil minne om at strandsona i nord er under sterkt press mange steder, selv om vi kommer under kategori C i statlige planretningslinjer for differensiert strandsonerforvaltning. Lyngen har en lang strandsoner som kommer under et særlig press da store deler av midten av halvøya/kommunen er fredet og svært alpint. Denne utilgjengeligheten presser bosetning og infrastruktur ned mot fjorden. Ser en bort fra den veifrie delen på nordøst siden, ligger det relativt mye vei og infrastruktur i og nær strandsonen. Å bevare de resterende inngrepsfrie områdene i strandsonen og fjæra for allmenheten blir meget viktig. Mye av kvaliteten og attraktiviteten ved Lyngen er de store kontrastene, det å kunne ligge i fjæra i telt, eller under åpen himmel, og bevege seg opp i alpint terreng av verdensklasse neste dag. Stadig nedbygging av strandarealet og loven om overnatting 150 meter fra nærmeste bebodde hus eller hytte, kan gjøre det utfordrende å finne gode overnattingsplasser i strandsonen.

Selv om kystlinjen er lang er det fare for nedbygging gjennom bit-for-bit over tid. FNF Troms mener en fortetting av de nødvendige funksjoner blir avgjørende. Utbygging i strandsonen bør forbeholdes virksomheter som er avhengig av funksjonell tilknytning til sjø og kai; fiskerier, sjømat, reiselivsvirksomhet og havnevirksomhet. Dette må selvfølgelig også skje på grunnlag av godt dokumentert kunnskap om naturverdier og biologisk mangfold. Utbyggingene bør også samles så fremt det lar seg gjøre. FNF Troms mener at strandsonen må sikres til beste for allmennheten, både for gode opplevelser og sett i et folkehelseperspektiv.

FNF Troms registrerer at strandpromenade har vært diskutert for Lyngseidet sentrum for å oppnå tettere kontakt med sjøen. FNF Troms mener dette vil være av stor betydning for bolyst og reiseliv i området, og vi støtter et slikt tiltak.

Drikkevannskilder og friluftsområder

FNF Troms har respekt for om Mattilsynets innspill angående Lyngseidet vannverk og faren for forurensing av drikkevannet. Vi oppfordrer likevel til å forsøke å finne en annen løsning enn å fjerne alle skilt og informasjon om turen langs Gjerdelva mot Rørneshytta og Rørnestind. Turen er nær, godt tilrettelagt, naturskjønn og en viktig turvei for mange. NVE har gitt konsesjon til småkraftutbygging av Gjerdelva, noe organisasjonene var imot, blant annet grunnet de store verdiene for friluftsliv. Det kan virke selvmotsigende at det tillates en omfattende utbygging av elva, mens allmennhetens tilgang til område ønskes redusert. Vi ber om at det gjøres om vurdering om andre tiltak som skilting og informasjon om drikkevannskilden, samt at vannverket kan se på mulige forbedringer for å kunne håndtere mulig smitterisiko.

Selv om vi forstår at kommunen ønsker å differensiere hva gjelder bruk og belastning knyttet til drikkevannskilder, ønsker vi også å stille spørsmål ved Kvalvikdalen. Her står det at det skal være *«ingen tilrettelegging for turisme eller økt bruk av området (skilting av ruter, parkeringsplasser, rydding av stier mm)»*. FNF Troms minner om at dette kartlagt som et svært viktig friluftsområde i verdikartleggingen, samt at det allerede i dag er gjennomført skilting om merking med støtte fra Troms fylkeskommune. Både Kvalvikhytta/Sjollihytta, Dalfossen og Kvalvikdalen er attraktive turmål, ikke kun for de lokale. FNF mener at det med god informasjon og aktivt tilrettelegging med hensyn til drikkevann bør være mulig å kombinere de to formålene på en forsvarlig måte. Vi anbefaler videre dialog med Mattilsynet hvordan dette kan sikres.

Parkering

Det er positivt at 28 utfartsparkeringer ligger inne i arealplanen. Vi stiller spørsmål ved hvorfor parkeringen i Kvalvikdalen er tatt ut siden sist revisjon, men antar at det har med drikkevannsspørsmålet å gjøre. Gode, skiltede parkeringsmuligheter for besøkende også er til stor hjelp for de lokale for å unngå at folk parkerer på private plasser / sperrer veien. Vi ser fram til at de gjenværende parkeringsplassene realiseres og minner om at det blir viktig å etablere gode rutiner for brøyting gjennom vinterhalvåret. Det bør også vurderes om flere enn dagens parkeringsplasser har behov for toalett. Det er fordelaktig å være i forkant med tilrettelegging og infrastruktur da Lyngen er et stadig mer populært turistmål.

Sjøarealene (kystsonen)

FNF Troms er positiv til at kystsonen kobles på arealplanen, slik at kommunen får en plan som innebefatter hele kommunens areal. Det er viktig å se dette i sammenheng, særlig i strandsonen. Vi registrerer at det ikke er innkommet forslag til endringer i kystsonen. Vi viser til vårt tidligere innspill i saken og ber Lyngen være varsom med arealene hva gjelder havbruk. Vi ønsker å bli kontaktet så snart det fremkommer forslag til endringer i kystsonen.

Universell utforming

Universelt utformede friluftsområder er viktig. Arealplanen er et overordnet plannivå og gir ikke detaljert oversikt over all bruken av arealet. FNF Troms mener likevel det er viktig å ha med avsatt friluftsområde til universell utforming. FNF Troms mener at alle kommuner bør ha minst et friluftsområde som er universelt utformet, og FNF har tillit til at kommunen og Ishavskysten friluftsråd sammen finner egnede steder for universell utforming for friluftsliv i Lyngen.

Kraftutbygging

Lyngen kommune har flere utbygde kraftverk som Rottenvik, Tyttebærelva og Forneselva. Videre er både Reinelv og Gjerdelva kraftverk gitt konsesjon. FNF Troms viser til erfaringer fra andre påbegynte småkraftverk i fylket og ser at det fører til omfattende landskapsinngrep. Vi er bekymret for konsekvensene for friluftsliv, landskap, biologisk mangfold med mer, og ser at sumeffektene av småkraftutbygging i Troms allerede er store. Det gjelder særlig i regionen rundt Lyngen kommune da det er en stor mengde kraftverk, enten påbegynt eller gitt konsesjon, i Storfjord, Kåfjord og Tromsø. Disse har også en effekt på urørtheten og opplevelsen av Lyngen. Vi håper derfor Lyngen kommune har et ønske om å bevare sine eksisterende vassdrag. Vi tror dette vil generere både bolyst og næringsutvikling, på kort og lang sikt. Vi anbefaler at kommunen hovedsakelig satser på løft innenfor energisparing og energieffektiviserende tiltak hva gjelder klima og energi i tiden framover.

Vi tar gjerne mot henvendelser fra kommunen i saker og områder som berører våre medlemmers interesser.

FNF Troms ønsker Lyngen kommune lykke til med å ferdigstille kommuneplanens arealdel og har tillit til at natur- og friluftstinteresser blir ivaretatt i videre saksgang.

Uttalelsen støttes av:

Troms Turlag, Harstad Turlag, NJFF-Troms, 4H Troms, Naturvernforbundet Troms, Troms Krets av Norges KFUK-KFUM Speidere, Troms Fylkeskystlag, Norges Turmarsjforbund Troms, Troms Orienteringskrets, Nord-Norsk Botanisk Forening, Nord-Troms Krets av Norges Speiderforbund, Framtiden i Våre Hender Nord, Tromsø Casting- og Fluefiskerforening, Midt-Troms Naturlag

For Forum for natur og friluftsliv Troms
Eivind Høstmark Borge
Fylkeskoordinator

Kopi:
Fylkesmannen i Troms
Troms Fylkeskommune